

Dnr 2022 KS0173

Alice Risenfors, Kommunjurist
Tel. 0345-18043
E-post: alice.risenfors@hylte.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion om avgiftsfria resor för personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Beskrivning av ärendet

Lennart Ohlsson (C) lämnade in en motion om avgiftsfria resor för personer med funktionsnedsättning till kommunfullmäktige 22 mars 2022. I motionen yrkas:

”Att kostnaderna för att ge personer med funktionsnedsättning avgiftsfria resor till Halmstad ska utredas skyndsamt, så att medel kan läggas in i budget 2023. Kostnad för att ledsagare till person som behöver sådan ska inräknas.”

Hylte kommun erbjuder idag den som är folkbokförd i kommunen och är under 20 år avgiftsfritt resande med Hallandstrafiken under vissa tider på dygnet. Kommunen erbjuder på samma villkor den som är 75 år eller äldre avgiftsfritt resande med Hallandstrafiken inom Hylte och Halmstads kommuner under vissa tider på dygnet.

Av 2 kap. 3 § kommunallagen följer att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat (likställighetsprincipen). Det betyder att kommunen som utgångspunkt inte får särbehandla vissa kommunmedlemmar så att de gynnas eller missgynnas i förhållande till andra utan lika fall ska behandlas lika.

För att kunna utreda kostnaderna måste först avgöras vilka som ska omfattas av förslaget. Om någon ska omfattas av rätten till avgiftsfri kollektivtrafik på grund av ålder är normalt inte en bedömningsfråga. Att avgöra vem som har rätt till avgiftsfri kollektivtrafik på grund av funktionsnedsättning blir däremot det. Det krävs utredningsinsatser av handläggare med rätt kvalifikationer, vilket ska jämföras med äldre/ungdomskorten där beslutsfattande kan ske mer eller mindre automatiserat utifrån födelsedatum och folkbokföringsort.

Det finns ingen allmän definition av ”människor med funktionsnedsättning”. Enligt Socialstyrelsens termbank innebär funktionsnedsättning ”nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga”.¹ Det innebär att den handläggare som ska bedöma om någon har rätt till avgiftsfri kollektivtrafik på grund av sin funktionsnedsättning behöver avgöra om sökanden *har* en funktionsnedsättning. För att bedömningen inte ska bli godtycklig, och därmed strida mot t.ex. likställighetsprincipen, krävs en väl avvägd anvisning gällande vilka funktionsnedsättningar som ska omfattas. Utan sådana anvisningar är det inte heller möjligt att beräkna kostnaderna.

¹ Socialstyrelsen (2022). *Socialstyrelsens termbank*. <https://termbank.socialstyrelsen.se/#results>, hämtad 2022-09-26

Dnr 2022 KS0173

Ett närliggande begrepp är *funktionshinder*. En möjlighet skulle vara att erbjuda avgiftsfria kollektivtrafikresor åt människor som omfattas av lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Enligt LSS gäller den lagen människor:

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Att använda denna definition för att avgöra huruvida någon har rätt till avgiftsfri kollektivtrafik i enlighet med förslaget eller inte skulle i teorin vara möjligt. Omsorgskontoret har konsulterats gällande denna del. Inom omsorgskontorets verksamhet finns handläggare som i sitt arbete bl.a. utreder huruvida en sökande omfattas av den s.k. personkretsen i LSS. Men ett sådant upplägg skulle innebära att handläggarna i vissa fall skulle utreda om en person omfattas av personkretsen enbart i syfte att avgöra om sökanden omfattas av avgiftsfri kollektivtrafik.

Att göra en sådan personkretsbedömning utifrån LSS i syfte att bevilja någonting annat än de insatser som kan beviljas med stöd i lagen är möjligen både etiskt och juridiskt problematiskt. Det är t.ex. oklart med vilket lagstöd en sådan utredning av någonting så integritetskänsligt ska bedrivas. Att lägga en sådan uppgift på myndigheten uppfattas som problematiskt. Både ur rättssäkerhetssynpunkt, effektivitetsmässigt för handläggarna och för att upprätthålla en etiskt försvarbar myndighetsutövning som går i linje med lagstiftarens intentioner i LSS.

Det är heller inte möjligt att enbart erbjuda de som redan har varit föremål för en utredning och har andra insatser enligt LSS avgiftsfri kollektivtrafik, eftersom det skulle strida mot likabehandlingsprincipen.

Kommunledningskontoret kan inte finna något annat sätt att tillämpa förslaget. Därför kan kostnaderna inte heller beräknas.

Kommunledningskontoret bedömer utifrån detta att motionen bör avslås.

Ekonomisk konsekvens av beslutet

Eftersom att kommunledningskontoret inte kan finna ett sätt att tillämpa förslaget kan kostnaderna inte beräknas.

Handlingar i ärendet

Motion – avgiftsfria resor för personer med funktionshinder

Beslutet skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

Emma Gröndahl
Kommunchef

Jenny Hagesjö
Kanslichef